

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE
KABINET MINISTRA

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 32
F: 01 478 90 13
E: gp.mko@gov.si
www.mko.gov.si

Ribiška zveza Slovenije
Tržaška 134
1000 Ljubljana

Številka: 014-3/2014/2
Datum: 11.03.2014

Zadeva: Odgovor v zvezi problematike

Spoštovani,

v kabinet ministra smo prejeli vaš dopis št. 2013/170-IM z dne 19.12.2013, v katerem vas zanima problematika v zvezi z upravljanja z ribolovnimi viri in odprti problemi pri delovanju RZS in RD.

V nadaljevanju vam posredujemo odgovor s pojasnili Direktorata za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Direktorata za okolje ter Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO).

V upanju, da boste pripravljena pojasnila z razumevanjem sprejeli, vas lepo pozdravljamo in vam želimo vse dobro.

Darja Kapš,
vodja kabineta

ad. 2.) SODELOVANJE RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE (RZS) PRI PRIPRAVI PROGRAMA UPRAVLJANJA Z RIBOLOVNIMI VIRI

Odgovor glede priprave Programa upravljanja rib v celinskih vodah RS za obdobje 2010 – 2021 (v nadaljevanju: Program), ki ste ga poslali v sklopu vprašanj o problematiki sladkovodnega ribištva na ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) dne 19.12.2013 smo vam deloma odgovorili že z dopisom 23.3.2013.

Pojasnili smo potek priprave in sprejemanje Programa. Program je že dalj časa v pripravi, in je tudi podlaga za načrte za ribiško upravljanje v ribiških območjih in ribiškogojitvene načrte. Pri pripravi Programa je sodeloval predvsem Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju ZZRS), ki je pripravil strokovne podlage, RZS in takratni člani komisije za pripravo podzakonskih predpisov na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu. Program je bil že leta 2009 poslan v medresorsko usklajevanje. Takrat je bila izdana tudi odločba za izdelavo celovite presoje vplivov na okolje. To je celoten proces izdelave Programa in posledično ostalega načrtovanja na nižjih ravneh zaustavilo. V letu 2011 se je delo na izdelavi Programa nadaljevalo, RZS je pri tem sodelovala in pripravila v začetku leta 2012 konkretne pripombe, na podlagi katerih smo Program tudi nekoliko preoblikovali. Zadnja verzija osnutka Programa, ki je bil v večji meri usklajen tudi z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN) pa je bila objavljena na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo in okolje (v nadaljevanju: MKO) in ZZRS dne 23.11.2012. Do konca leta 2012 je bil rok za pripombe. Prejeli smo več pripomb (ZRSVN, društvo za proučevanje rib, RZS, forum ribičev, posamezniki), ki smo jih pregledali in z njimi Program popravili in dopolnili.

Obvestilo o nameri in Program je bil poslan na sektor za celovito presojo vplivov na okolje dne 5. 2. 2013. Sektor za celovito presojo vplivov na okolje je ponovno odločil, da je potrebno za Program izvesti postopek celovite presoje. Trenutno je v izdelavi okoljsko poročilo, ki naj bi bilo izdelano do konca januarja 2014, v mesecu marcu pa naj bi bil Program v javni obravnavi, izvedena pa bo v tem mesecu tudi javna razprava. Tako se bo s Programom še enkrat seznanila širša javnost, kar bo tudi priložnost za morebitne nove pripombe in dopolnitve. Po končanem postopku celovite presoje vplivov na okolje gre Program v sprejem na Vlado RS. Iz tega tudi sledi, da je bila RZS praktično od vsega začetka tudi vključena v pripravo Programa, da pa smo mi kot njegovi pripravilavci dolžni upoštevati tudi druga mnenja in stališča.

Popolnoma se strinjamo z vami, da sprejem Programa zamuja s tem pa tudi načrtovanje na posameznih ribiških območjih in ribiških okoliših, ki pa ni ohromljeno saj predpisi omogočajo izvajalcem ribiškega upravljanja nemoteno delo. Glede vsebine Programa pa je potrebno upoštevati, da so se pri oceni in analizi stanja uporabili podatki, ki so bili na razpolago, ukrepi ki se navezujejo na samo ribiško upravljanje so načeloma usklajeni in bodo odvisni od razpoložljivih sredstev, medtem ko morajo biti ukrepi upravljanj rib, če posegajo na druga področja usklajeni z drugimi predpisi ali programi, ki ta področja urejajo.

ad.3.) GRADBENI IN DRUGI POSEGI NA OBMOČJU RIBIŠKEGA OKOLIŠA

RZS v pismu, kjer opozarja na problematiko in delovanje RZS v zvezi z upravljanjem ribolovnih virov, opozarja tudi na problematiko s področja upravljanja z vodami. Med drugim ugotavljajo, da ribiške družine kot koncesionar za upravljanje z ribami, ne morejo nastopati v postopkih izdaje vodnih soglasij kot stranka v postopku pri izdaji gradbenih in drugih posegov na območju ribiškega okoliša. Kot pravno podlago

navajajo prvi odstavek 19. člena Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib), ki določa, da mora biti vsak poseg v ribiški okoliš načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti.

Drugi odstavek 19. člena ZSRib določa, da se **gradnje objektov** na vodnih zemljiščih po predpisih o graditvi objektov, lahko izvajajo po predhodni pridobitvi **soglasja Zavoda za ribištvo (ZZRS)**. Zakon določa stranko v postopku s stališča upravljanja z ribami v postopkih gradnje objektov. ZZRS je tudi strokovna institucija, ki je odgovorna za ribiško gojitveno načrtovanje in s tem zagotavlja in skrbi, da so posegi v prostor strokovni in usklajeni. Posebno pomembna je določba drugega odstavka 55. člena ZSRib, ki določa, da ribiška družina deluje v **javnem interesu**. To posledično pomeni, da ribiška družina kot koncesionar za upravljanje z ribami, lahko sodeluje v postopkih po predpisih o graditvi objektov, in sicer v postopkih izdajanja soglasja ZZRS in ne vodnega soglasja. RZS v tem postopku ni predvidena kot stranka v postopku, saj ni nosilka koncesije jo pa lahko za zastopanje pooblasti ribiška družina.

Sodelovanje ribiških družin je v postopkih izdaje mnenj, ki jih izdaja ZZRS v postopku izdaje vodne pravice po predpisih o vodah, je na podlagi četrtega odstavka 19. člena ZSRib obvezno.

Radi bi opozorili tudi na že obstoječe sodelovanje med ribiškimi družinami in ZZRS v postopkih izdaje soglasij in mnenj. Po našem vedenju ZZRS kot odgovorna strokovna institucija pri izdaji projektnih pogojev (torej pred izdajo soglasja) ali pri izdaji soglasja pogosto kontaktira ribiško družino in preveri dejansko stanje in okoliščine, sploh, če je lokacija s stališča ribiškega upravljanja problematična. Vsekakor pa ribiške družine vedno prejmejo v vednost strokovna mnenja ZZRS oziroma projektne pogoje in soglasja.

ARSO dosledno upošteva RD kot stranko v postopku, kadar ima RD na nekem vodnem telesu podeljeno vodno pravico.

Evidentno je, da imajo lahko ribiške družine že sedaj na podlagi ZSRib pravico aktivnega sodelovanja kot stranka v postopku v procesu gradnje po Zakonu o graditvi objektov, kot koncesionar za ribiško upravljanje. RZS lahko v tem postopku sodeluje, če jo za to pooblasti ribiška družina.

Strinjamo se z vsebinami in ugotovitvami RZS v zvezi z izvajanjem javne službe na področju upravljanja z vodami, da je sodelovanje šibko oziroma bi bilo potrebno medsebojno usklajevanje načrtov. Zato smo v preteklosti uvedli prakso, da se letni programi javne službe na področju urejanja voda pošljejo ZZRS v pregled in mnenje, predvsem s stališča sonaravnega urejanja vodotokov in morebitnega časovnega usklajevanja posameznih aktivnosti. Prav tako so letni programi dostopni javnosti na spletnih straneh ARSO. Ribiške družine lahko tako vedno podajo svoje pripombe ali predloge. Območni oddelki ARSO že sedaj aktivno sodelujejo z ribiškimi družinami, je pa seveda ta proces možno vedno izboljšati, za kar se na ARSO tudi prizadevamo. Naj pri tem omenimo tudi pomembno dejstvo, da je poseganje v vodotoke že sedaj časovno zelo omejeno na podlagi predpisov o lovstvu, ribištvu in naravi. Tako se soočamo s težavami predvsem pri vzdrževalnih delih na vodotokih pogosto z zelo kratkimi časovnimi roki. ARSO bo tudi letos sodeloval z ZZRS in prosil za mnenje o izvajanju letnih programov izvajanja javne službe na področju urejanja voda. Bomo pa z vidika boljšega in neposrednega sodelovanja letne programe poslali tudi vam. Prepričani smo, da bo naše sodelovanje konstruktivno.

V zvezi z izvajanjem sanacijskih programov zaradi posledic škode po poplavih bi radi poudarili, da se sanacije izvajajo z namenom vzpostavitve prejšnjega stanja. Ker se zavedamo, da se lahko objekti obnovijo tudi na način, da se izboljša stanje tudi za habitate rib in ostalih vodnih organizmov, poskušamo kolikor se le da upoštevati tudi to komponento, vendar smo pogosto vezani na določbe predpisov, ki sanacijo dopuščajo le v obsegu vzpostavitve prejšnjega stanja. Upamo, da bomo z vašo pomočjo in pa seveda dejstva, da smo sedaj enotno ministrstvo uspeli izboljšati dosedanje prakso. Treba se je zavedati, da je današnje stanje na vodotokih tudi odraz dolgoletnih prakse urejanja vodotokov in da se stanje ne da izboljšati v kratkem času, predvsem pa je povezano z visokimi stroški. V prihodnosti je treba več pozornosti nameniti projektom renaturacije vodotokov in sonaravnega upravljanja. Pri tem je potrebno istočasno zagotavljati poplavno varnost oziroma ne povečevati poplavne ogroženosti. Strokovno delo in znanje je pri tem seveda ključnega pomena, kjer lahko RZS s svojimi bogatimi in dolgoletnimi izkušnjami prispeva k doseganju cilja nas vseh, to je sonaravnega urejanja vodotokov in zagotavljanje zmanjševanja stopnje ogroženosti. Naj omenimo tudi dejstvo, da je vodni režim na vodotokih dinamičen proces, kjer se ob poplavih uničijo, kot tudi vzpostavijo določeni habitati oziroma spremeni vodni režim. Z vidika sonaravnega upravljanja z vodotokom je to seveda dobrodošlo in zastavlja se vprašanje, ali je potrebno vzpostavljati prejšnjo vodno dinamiko oziroma vodni režim, še posebej v okviru upravljanja ene ribiške družine. Vodotok oziroma porečje je potrebno obravnavati celostno in temu prilagajati tudi ostale rabe vode in ribiškega upravljanja.

V zvezi z vodnimi pravicami je treba poudariti, da izvajanje koncesije za ribiško upravljanje ne presega splošne rabe vode po Zakonu o vodah. V primeru, ko pa ribiška družina poseže v vodotok na način, da odvzame vodo in ustvari umetno telo, pa to seveda presega splošno rabo. V tem primeru je potrebna pridobitev vodne pravice.

Problematika obstoječega stanja, kjer so bili odvzemi vode že izvedeni brez predhodnih postopkov, je seveda stvar inšpekcijskega nadzora. Ker si tudi RZS prizadeva za povečanje učinkovitosti nadzora pri upravljanju z vodami in ribiškega upravljanja, prosimo za podporo in aktivno vključevanje v ta proces. Enako velja tudi za nespoštovanje evropske zakonodaje na področju prehodnosti za vodne organizme zaradi gradnje objektov na vodah (HE in MHE).

Naj pri tem omenimo tudi problematiko podeljevanja koncesij za ribiško upravljanje na območju vodnih zadrževalnikov, kar ni vsebina vašega pisma, je pa vsekakor problematika, ki zahteva aktivno vključevanje vseh deležnikov v tem procesu. Vodni zadrževalniki, zgrajeni za zmanjševanje poplavne ogroženosti, imajo status vodne infrastrukture. To ne pomeni samo za fizični objekt ampak tudi za retenzijske površine za njim. To pomeni, da je upravljanje vodne infrastrukture namenjeno zmanjševanju poplavne ogroženosti. Prav tako vodna infrastruktura ni vodotok. Koncesija za ribiško upravljanje se podeli za upravljanje z ribolovnimi viri na vodotokih. Seveda je dejstvo, da so v vodnih zadrževalnikih s stalno ojezeritvijo tudi ribe in ostali vodni organizmi, vendar upravljanje z vodno infrastrukturo ni in ne more biti namenjeno upravljanju z ribami, potrebno pa je obratovanje maksimalno prilagoditi zmanjševanju negativnega vpliva. Problematika je glede na zatečeno obstoječe stanje kompleksna, vendar smo prepričani, da bomo z vašo pomočjo prišli do ustrezne rešitve.

ad.4.) VODNE PRAVICE

4.1. Vodna dovoljenja za izvajanje športnega ribolova

V zvezi z vprašanjem, če je MKO še vedno na stališču, da izvajanje ribolova na podlagi koncesije za izvajanje ribiškega upravljanja, podeljeni na podlagi Zakona o

sladkovodnem ribištvu (ZSRib) presega splošno rabo vode po Zakonu o vodah (ZV-1), za kar bi si bilo potrebno pridobiti dovoljenje za neposredno rabo vode za drugo rabo (12. točka prvega odstavka 125. člena ZV-1), ARSO poudarja, da še vedno zavzema stališče, ki je pojasnjeno v nadaljevanju.

Bistvo za razumevanje celotne problematike je upoštevanje osnovnih ciljev zakonodajalca, ki z ZV-1 želi doseči dobro stanje vode in drugih, z vodami povezanih ekosistemov, zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem vode, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe vode, ki omogoča različne vrste rabe vode ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti (2. člen ZV-1).

V želji po doseganju teh ciljev ZV-1 posebno pozornost namenja posebni rabi vode, torej rabi vode, ki presega meje splošne rabe in si je posledično za tovrstno rabo potrebno pridobiti vodno pravico. Vodno pravico je možno pridobiti v dveh oblikah, in sicer kot vodno dovoljenje (125. člen ZV-1) in kot koncesijo (136. člen ZV-1).

Ker morata tako vodno dovoljenje, kot tudi koncesijska pogodba opredeliti namen vodne pravice, 125. in 136. člen ZV-1 naštevata namene posebnih rab vode. Koncesija, kot zahtevnejši način pridobitve vodne pravice, zajema taksativno naštete rabe vode, medtem ko člen ZV-1, ki govori o namenih rabe vode za katere si je potrebno pridobiti vodno dovoljenje, navaja namene posebnih rab vode zgolj primerom in dopušča možnost vključevanja drugih namenov rabe, seveda če ti presegajo splošno rabo oz. če si zanje po 136. členu ZV-1 ni potrebno pridobiti koncesije. Ker je v moderni družbi razvoj tehnologije bliskovit in mu zakonodajni postopek ne more slediti, je 12. točka prvega odstavka 125. člena ZV-1 jasen pokazatelj tendence zakonodajalca, da se v največji možni meri dosega cilji ZV-1.

Postopku izdaje vodne pravice je eno izmed sredstev za doseganje ciljev zakona, saj se bodočemu imetniku vodne pravice v vodnem dovoljenju oz. koncesijski pogodbi postavijo pogoji rabe vode in se mu v zvezi s tem določijo obveznosti, ki jih mora izpolnjevati.

Glede na navedeno smo na stališču, da gre za posebno rabo vode tudi **v primerih**, ko se voda iz vodotoka odvzema/rabi/zadržuje za ribnik, kjer se izvaja ribolov (pravna podlaga je 12. točka prvega odstavka 125. člena ZV-1), saj je bistveno dejstvo, da se **rabi/odvzema/zadržuje voda** in ne, za kakšen namen se voda rabi/odvzema.

Tako je ARSO vedno zahteval pridobitev vodnega dovoljenja (za neposredno rabo vode za polnjenje ribnika/ zadrževalnika/za gramoznico, v katerih z ribolovnimi viri upravlja koncesionar po 28. čl. ZSRib) samo v primerih, ko gre za odvzem vode za napajanje ribnikov, akumulacij in dr., torej za grajene vodne objekte oz. ko gre za umetne tvorbe na osi vodotoka. Voda mora biti v te objekte preusmerjena z odvzemom iz vodotoka ali iz podzemne vode oz. zadržana za namen polnjenja ribnika (ribniki na osi vodotokov). Bistven je torej sam odvzem/raba/zadrževanje vode in ne dejstvo, da se tam izvaja ribolov (torej ni pomembno ali se ribolov po 21. členu ZSRib smatra za splošno raba ali ne). Posledično si tako ni potrebno pridobiti vodnega dovoljenja za ribolov po 21. členu ZSRib, če se le-ta izvaja na naravnem vodnem telesu (vodotok, naravna jezera).

ZV-1 v 105. členu določa, da lahko vsakdo rabi vodno ali morsko dobro pod pogoji, ki jih določa ta zakon, če se s takšno rabo le neznatno vpliva na količino in kakovost voda oziroma splošno stanje voda in če s tem ne omejuje ali onemogoča enakih pravic

drugih in izvajanje vodnih pravic ter, da splošna raba obsega zlasti rabo vodnega ali morskega dobra za pitje, kopanje, potapljanje, drsanje ali druge osebne potrebe, če takšna raba ne zahteva uporabe posebnih naprav (vodne črpalke, natege in podobno) ali zgraditve objekta in naprave, za katero je treba pridobiti dovoljenje, skladno s predpisi na področju urejanja prostora in graditve objektov.

Glede na to, da se iz površinskih vodotokov s pomočjo posebnih naprav (odvzemni objekti za polnjenje ribnikov - različne izvedbe zajetij, jezovne zgradbe za zadrževanje vode na ribnikih, ki so na osi vodotoka) odvzema vodo za polnjenje ribnikov v katerih »koncesionarji« upravljajo z ribolovnimi viri, se s temi odvzemi s pomočjo posebnih naprav prav tako vpliva na količino in kakovost voda oziroma splošno stanje voda, ter tako s takšnimi odvzemi vode presegajo splošno rabo voda.

Dejstvo, da imajo ribiške družine pridobljeno koncesijo za izvajanje ribiškega upravljanja, skladno z določili ZSRib, torej ne vpliva na obvezo pridobitve vodne pravice. S pridobitvijo vodne pravice ribiška družina pridobi **pravico rabiti vodo** ter s tem povezane obveznosti in pogoje, medtem ko koncesija po 28. členu ZSRib, ribiški družini daje **pravico izvajati ribiško upravljanje**. Koncesija po 28. členu ZSRib, koncesionarju ne postavlja nobenih omejitev in pogojev v zvezi z rabo vode.

4.2. Vodna dovoljenja in določanje območja izvajanja vodne pravice

V skladu s 50. členom ZV-1, mora imetnik vodnega dovoljenja zagotoviti varstvo vodnega objekta in naprave pred škodljivim delovanjem voda z izgradnjo posebnih objektov ali na drug ustrezen način in jih redno vzdrževati ter odpravljati vse nastale poškodbe, imetnik vodne pravice je prav tako dolžan redno odstranjevati plavje in odvezovati naplavine na tistem delu vodotoka, na katerega vpliva izvajanje njegove vodne pravice, skladno s predpisi in na način ter v obsegu, določenim v vodnem dovoljenju ali koncesiji. V skladu z 11. točko 128. člena ZV-1 je vsebina vodnega dovoljenja tudi obveznost, ki jo mora imetnik vodne pravice izpolnjevati skladno z ZV-1 in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, iz določb 101. člena ZV-1 pa sledi, da je treba stranki (imetniku vodne pravice) naložiti dolžnost zagotavljanja košnje in odstranjevanja prekomerne zarasti na bregovih ter odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščenih ali odvrženih predmetov in snovi na območju izvajanja vodne pravice.

Upravni organ na podlagi vloge stranke določi območje izvajanja vodne pravice, ki jo je stranka sama opredelila v vlogi ali pa na podlagi terenskega ogleda, kjer se ugotovi dejansko stanje (v skladu z ZV-1) je to na tistem delu vodotoka, na katerega vpliva izvajanje njegove vodne pravice. V primeru odvzema vode iz nekega naravnega vodotoka (npr. reka Savinja) za mlinščico, se šteje, da je odzem iz naravnega vodotoka na mestu, kjer je odzem za mlinščico, saj ima stranka na mestu odvzema iz naravnega vodotoka zgrajeno odzemno napravo ter do izliva mlinščice nazaj v naravni vodotok (tisti del vodotoka, na katerega vpliva izvajanje njegove vodne pravice). Stranke nato iz mlinščic odvezajo vodo, za objekte v katerih se rabi voda (polnejne ribnikov za upravljanje, gojenje v ribogojnih objektih,...), na katerih imajo odzemne naprave. Torej v takšnih primerih stranka za izvajanje svoje vodne pravice, najprej potrebuje odzem vode iz naravnega vodotoka za mlinščico, šele ko je voda v mlinščici pa se lahko odzema iz njih tudi za različno rabo vode, kjer so ponovno nameščene odzemne naprave. V takšnih primerih zavzema Agencija RS za okolje stališče, da se za izvajanje vodne pravice, rabi odzemno mesto (odzemni objekt) za mlinščico, samo mlinščico, odzemni objekt na mlinščici in objekt, ki neposredno rabi vodo (ribnik, ribogojnica,...) ter izpustni objekti.

Uredbe o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka (Uradni list RS, št. 97/09; v nadaljevanju: Uredba o Qes) v prvem odstavku 2. člena določa, da se uporablja za posebno rabo površinske vode, ki lahko povzroči zmanjšanje pretoka vode, znižanje gladine vode ali poslabšanje stanja voda. ZV-1 v 1. točki 7. člena določa, da so površinske vode celinske vode, ki se nahajajo na površju zemlje, kot npr. potoki, reke, kanali, jezera, in morje. Mlinščica je umetno vodno telo - gradbeni inženirski objekt oziroma vodni objekt za posebno rabo vode (služi za odvzem vode iz naravnega vodotoka, zato se Qes določi na mestu vtoka vode v mlinščico), ki je nastal zaradi posega v prostor.

4.3. Problematika določitve ekološko sprejemljivega pretoka (Qes) in aneksov k vodnim pravicam (koncesijam in vodnim dovoljenjem) za MHE in druge objekte, ki odvijajo vodo iz vodotokov

V zvezi z problematiko določanja ekološko sprejemljivega pretoka (Qes) za MHE in druge objekte, ki odvijajo vodo iz vodotoka pojasnjujemo, da je bilo od sprejema Uredbe o kriterijih za določitev ter načinu spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka (v nadaljevanju: Uredba o Qes) izdelan seznam vseh vodnih dovoljenj, za katere je bilo potrebno ob uveljavitvi Uredbe o Qes izdati dopolnilno odločbo. Seznam je bila izdelana s pomočjo GIS orodij, in sicer na podlagi preseka sloja veljavnih vodnih dovoljenj in hidrografskega sloja (buffer 20 m).

Po pregledu tabele je bilo ugotovljeno, da v nekaterih primerih Qes-a ni bilo potrebno določiti (v večini primerov gre za situacije, ko je bilo v postopku ugotovljeno, da ne gre za vodotoke ali izvire, ki se nadaljujejo v vodotok oz. je vodna pravica prenehala pred zaključenim postopkom izdaje dopolnilne odločbe o Qes, Qes je bil določen v drugih postopkih (npr. stranke so vložile zahtevo za prenos, podaljšanje ali spremembo vodne pravice)), nekaj pa je bilo tudi primerov, kjer se je naknadno ugotovilo, da je Qes še potrebno določiti.

Glede določanja Qes pri odvzemu vode iz vodotoka za rabo vode za proizvodnjo električne energije v MHE pa vam pojasnjujemo, da se glede na spremembo Zakona o vodah (ZV-1B) vsa novo izdana vodna dovoljenja za neposredno rabo vode za proizvodnjo električne energije v MHE vsebujejo Qes, ki je določen skladno z Uredbo o Qes.

Ker pa sprememba Zakona o vodah (ZV-1B) predvideva, da je potrebno vse obstoječe koncesije za rabo vode za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarni z inštalirano močjo manjšo od 10 MW spremeniti v vodna dovoljenja in v sklopu te spremembe določiti tudi Qes (v kolikor le-ta še ni določen), bo Qes določen v teh postopkih. Na tem mestu izpostavljamo, da se pri reševanju tovrstnih postopkov tudi upravni organ, zaradi diktacije 17. člena Uredbe o Qes, srečuje s težavami.

Glede na navedeno je do 15. 12. 2014 potrebno izdati še 134 dopolnilnih odločb o Qes, v 281 primerih (rabo vode v MHE) pa je treba določiti Qes, kar bo storjeno v odločbah o spremembi koncesije v vodno dovoljenje.

ad.5.) PROBLEMATIKA KORMORANOV IN DRUGIH RIBOJEDIH PTIC TER ŠKODA NA RIBAH

RZS je podala naslednje predloge:

1. Spremembo Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS št. 46/04, 109/04, 84/05 in 115/07 in 32/08 – odiUS), v kateri veliki kormoran ne bo več uvrščen med zavarovane vrste živali.
2. Pripravo kakovostnega Programa in ukrepov za zaščito ribjih populacij, ki bo obsegal:
 - dokončanje oz. dopolnitev strokovnih podlag za dolgoročni program upravljanja s populacijo kormorana (Govedič), ki bodo upoštevale objektivno stanje ribjih populacij in dejanske bremenitve kormoranov za ribolovne in ogrožene ribje vrste,
 - določiti porečja in njihove dele, pomembne za varstvo rib zagotoviti zaščito drstišč lipana, podusti in vrst NATURA 2000: pohra, blistavec, platnica, soška postrv, sulec, mezenica in pegunica,
 - kriteriji pri izbiri območij za ogrožene vrste rib so Habitatna direktiva, omrežje Natura 2000, Uredba o zavarovanju prostoživečih živalskih vrst in Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrstah v Rdeči seznam (Ur.l. RS, št. 82/2002),
 - na izbranih lokacijah je treba redno spremljati stanje ribjih populacij (monitoring),
 - rezultati monitoringa so osnova za ukrepanje in spremembe območij.
3. Sprejem podzakonskega akta - pravilnika, ki bi dolgoročno urejal poseg oziroma upravljanje z velikim kormoranom.
4. Spremembo Navodila za ravnanja v zadevah uveljavljanja odškodninskih zahtevkov za škodo, ki so jih povzročile živali zavarovanih prosto živečih vrst (MOP št. 35605-28/2008/2 z dne 15.05.2008), ko gre za reševanje škod po velikem kormoranu.

Odgovor k predlogom

Uvod

Pristojno ministrstvo že vrsto let spodbuja prizadevanja za dolgoročno ureditev poseganja v populacije kormoranov v povezavi z zagotavljanjem ugodnega stanja domorodnih vrst rib. Leta 2005 je bila zato ob strinjanju ključnih deležnikov (RZS in DOPPS) ter sodelovanju pristojnih javnih zavodov sprejeta odločitev o pripravi *Dolgoročnega programa reševanja problematike rib in kormoranov*, s prvim korakom – pripravo strokovnega predloga tega programa. Predvideno je bilo, da je dolgoročni program nato tudi podlaga za dolgoročno poseganje v populacije kormoranov ter po potrebi tudi za spremembo aktov, ki urejajo varovanja premoženja, vrste ukrepov za preprečitev škode in odškodnine. V ta prizadevanja je od vsega začetka aktivno vključena tudi RZS, za kar se ji ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo. Skupaj s to odločitvijo je bila sprejeta tudi odločitev, da se do sprejema tega dolgoročnega programa izvaja že utečen postopek izdaje dovoljenja za vznemirjanje kormoranov in odvzem kormoranov iz narave.

Leta 2005 je ostala odprta oblika odločitve, ki bi po sprejemu dolgoročnega programa določala dolgoročno poseganje v populacije kormoranov (npr. dovoljenje, izdano za več let; pravilnik). Hkrati je izdaja dovoljenja potekala brez pritožb od leta 2005 do leta 2008. Nato je nekaj let sledilo spodbijanje izdanega dovoljenja, ki se je končalo 2012 in od takrat dovoljenje ponovno ni izpodbijano. Nadaljnje pomembno dejstvo je tudi, da se je priprava strokovnega predloga *Dolgoročnega programa reševanja problematike rib in kormoranov* zavlekla, iz različnih razlogov, vključno s pomanjkanjem sredstev. Zato

ministrstvo razume skrb RZS za takšno rešitev tega problema, ki se nato lahko izvaja na terenu.

Odgovor k točki 1 in 3

Sprememba Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur.l RS 46/04, 109/04, 85/05 in 115/07 in 32/08 – odlUS) v smeri, da kormoran ne bi bil več zavarovana prosto živeča živalska vrsta, bi pomenila nedvomno kršitev prava EU (Direktive o pticah 2009/147/ES). Zato ta rešitev ni primerna. Pravilnik bi lahko bila primerna rešitev, pri čemer je treba preveriti še skladnost s pravno prakso v zvezi z Direktivo o pticah. Prav tako bi lahko bila primerna rešitev večletno dovoljenje. Slednja rešitev obenem dopušča izdajo novega dovoljenja zaradi varstva nadaljnjih ogroženih vrst rib, kadar bi se to izkazalo za potrebno.

Odgovor k točki 2

V preteklih letih sta strokovni službi ministrstva (ZRSVN in ZZRS), tudi ob pomoči RZS, delali na strokovnem predlogu *Dolgoročnega programa reševanja problematike rib in kormoranov*, ki obravnava zaščito tistih ribjih populacij, ki so prizadete tudi zaradi kormorana. V tem strokovnem predlogu, ki zaradi različnih razlogov še ni zaključen, so tudi strokovni predlogi ključnih območij dristišč lipana in podusti in predlogi strokovnih ukrepov za zaščito teh dristišč. Vaš predlog, da se varstvo usmeri na zaščito ribjih populacij, ki so ogrožene oz. predmet varstva na osnovi Direktive o habitatih in Uredbe o zavarovanih živalskih vrstah kriterij sprejemamo kot zelo dober predlog. Prav tako v celoti podpiramo vaš predlog, da se določi porečja in njihove dele, pomembne za Natura vrste rib ter na njih zagotovi varstvo njihovih dristišč. Možnosti za izvedbo tega predloga vidimo že v okviru priprave in sprejetja Programa upravljanja območij Natura 2000 2014-20, ki se bo zaključevala v letu 2014. Območja za tiste Natura vrste rib, na katere ima kormoran vpliv, ter območja pomembnih dristišč za lipana in podust pa vidimo tudi kot predmet dopolnjenega strokovnega predloga *Dolgoročnega programa reševanja problematike rib in kormoranov*.

Odgovor k točki 4

V zvezi z reševanjem odškodnin je v letu 2014 je predvidena sprememba sistema uveljavljanja odškodninskih zahtevkov. Na osnovi vaših pripomb bomo proučili tudi možnosti, kako opredeliti postopek za reševanje škod zaradi kormorana oz. ribojedih ptic. Ob tem pa je treba povedati tudi, da gredo spremembe predvsem v poudarjanje pomembnosti ukrepov za preprečevanje nastanka škod ter za omejitev obsega odškodnin.

ad. 6.) PROBLEMATIKA SANACIJ POSLEDIC POPLAV

Koncesije so dobile ribiške družine na podlagi javnega razpisa za obdobje 30 let s prednostno pravico, z določitvijo višine koncesijske dajatve v višini 10 % vrednosti ribiškega okoliša izračunane na podlagi povprečne vrednosti ribolovnih dni v 5 letnem obdobju pred objavo javnega razpisa. Pri tako izračunani koncesiji gre pravzaprav za sorazmerno majhen strošek napram prihodkom, ki jih lahko izvajalec ribiškega upravljanja ustvari s prodajo ribolovnih dovolilnic in drugih dejavnosti, ki mu jih podeljena koncesija omogoča. V 30 letnem obdobju si glede na dogajanje v naravi sledijo različni naravni in drugi dogodki, kot so poplave, suše, tudi škode zaradi plenilcev, onesnaženja, posegi v vodo, ki so se v izračunu koncesijske dajatve upoštevale. Ti dogodki so v določenem smislu tudi tveganje, ki ga je koncesionar sprejel pri podpisu koncesijske pogodbe, kakor na drugi strani koncedent, ki bi lahko zahteval višjo koncesijo v primeru idealnih pogojev za izvajanje koncesije.

Znižanje ali oprostitev koncesijske dajatve je predvidena z Uredbo o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v RS (Uradni list RS, št. 80/2007) (v nadaljevanju Uredba). Vsako znižanje letne koncesijske dajatve je povezano s spremembo ribiškega okoliša ali višjo silo, ki bistveno spremeni izvajanje ribiškega upravljanja v ribškem okolišu, ter v tem primeru zahteva tudi spremembo ribškogojitvenega načrta, kar je določeno tudi v 8. členu koncesijske pogodbe za izvajanje ribiškega upravljanja, ki so jo izvajalci ribiškega upravljanja tudi podpisali. Predlog RGN-a, kakor tudi predlog za spremembo RGN-a izdela na podlagi mnenja izvajalca ribiškega upravljanja in lokalne skupnosti Zavod za ribištvo Slovenije, sprejme pa ga minister za kmetijstvo in okolje. Z Uredbo je tudi določeno, da je višina koncesijske dajatve določena za obdobje veljavnosti ribškogojitvenega načrta.

Za spremembo koncesijske dajatve je torej v vsakem primeru potreben postopek spremembe RGN tako po rednem postopku ali izrednem, ki mora biti tudi strokovno utemeljen. Znižanje višine letne koncesijske dajatve pa je mogoče le ob znižanju razpoložljivih ribolovnih dni ali v primeru, da je prišlo do take spremembe ribiškega okoliša, zaradi katerega se zniža vrednost ribolovnega dneva kar pomeni tudi znižanje dejanske prodajne vrednosti ribolovne dovolilnice. Na koncu obstaja tudi možnost razveljavitve koncesije in izvedba ponovnega javnega razpisa, kjer pa dosedanji koncesionar ne more več uveljavljati prednostne pravice.

Odpravo posledic naravnih nesreč in zagotavljanje sredstev državnega proračuna pri odpravi posledic nesreče določa Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05, 90/07, 102/07 in 40/2012 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: zakon).

Ugotoviti je potrebno, da se glede na nastalo ocenjeno neposredno škodo na objektih vodne infrastrukture, za sanacijo v prvem letu po naravni nesreči zagotovi le manjši del sredstev (cca 10-15%), kar posledično pomeni zgolj povrnitev v prejšnje stanje najbolj perečih objektov, za preprečitev ponovnega razlivanja ali nastanka še večje škode. V naslednjih letih pa je ta delež še manjši. Predlog nujnih ukrepov letnega programa in ukrepe programa za odpravo nastalih posledic na objektih vodne infrastrukture pripravijo pristojni oddelki ARSO.

Na sestanku v zvezi s sanacijskimi ukrepi po poplavah leta 2010 v Ajdovščini je bilo dogovorjeno, da se Ribiški zvezi Slovenije posreduje tako letni sanacijski program, kot tudi celoten predlog vseh sanacijskih ukrepov (odsekov), ki se predvidevajo s sanacijskim programom, z namenom uskladitve glede izvajanja del, kar se tudi izvaja. Seveda pa sanacijskega programa ne gre enačiti s programi zagotavljanja poplavne varnosti ali renaturacije vodotokov oziroma investicijami v vodno infrastrukturo, saj zakon dopušča uporabo sredstev državnega proračuna zgolj vzpostavitev objekta v prvotno stanje pred nesrečo. Pri tem se prevečkrat polemizira okoli dejstva, katero je dejansko prvotno stanje. Torej gre pri izvajanju sanacijskega program, skladno z veljavno zakonodajo zgolj za parcialne interventne ukrepe, pri katerih se seveda mora vključevati tudi druge deležnike na vodi ali/in v vodi, pri čemer pa morebitne želje in/ali potrebe po izboljšanju stanja, ne morejo biti izvedene v breme zagotovljenih sanacijskih sredstev.

Škoda na ribogojnih objektih

Skladno z določili zakona, je možna tudi dodelitev sredstev za odpravo posledic naravne nesreče na ribogojnih objektih. Osmi odstavek 26. člena zakona določa:

(8) Za gospodarski objekt kmetijskega gospodarstva se šteje tudi objekt za vzrejo vodnih organizmov, v stroške obnove takega objekta pa se prištevajo tudi stroški vzpostavitve matične jate v stanje pred nastankom naravne nesreče.

Ker pa mora upravičenec izpolnjevati tudi pogoje iz prvega in drugega odstavka istega člena,

(1) Za obnovo gospodarskega objekta kmetijskega gospodarstva v lasti osebe zasebnega prava se lahko dodeli od sredstev, predvidenih v programu odprave posledic škode v kmetijstvu, za odpravo posledic naravne nesreče največ 60 %, če gre za odpravo posledic naravne nesreče in je objekt zavarovan.

(2) Zavarovan za škodo zaradi naravne nesreče je gospodarski objekt kmetijskega gospodarstva iz prejšnjega odstavka, za katerega lastnik izkaže, da mu je zaradi posledic naravne nesreče priznано izplačilo zavarovanih zneskov za škodo na objektu v višini, ki ni manjša od:

- 20% ocene neposredne škode na objektu, če gre za odpravo posledic potresa,*
- 40% ocene neposredne škode na objektu, če gre za odpravo posledic drugih naravnih nesreč razen neugodnih vremenskih razmer.*

pa je potrebno ugotoviti, da vse od vključno poplav leta 2007 do danes ni bilo evidentiranega škodnega primera, ki bi izpolnjeval navedene pogoje in prejel sredstva državnega proračuna za odpravo posledic nesreče.

Seveda podpiramo prizadevanja tako vodarjev kot tudi ostalih za skrbno načrtovanje in usklajeno projektiranje ter usklajeno izvedbo del na vodotokih na celotnih porečjih, žal pa se vsled pomanjkanju denarja na področju urejanja voda, ne bomo mogli izogniti tudi posamičnim parcialnim interventnim rešitvam.

Opomba;

- V letu 2013 v okviru sanacijskega programa ni bilo nobenega več milijonov € vrednega projekta, ki bi ga izvajalec pričel v januarju 2013. Vsi sanacijski ukrepi so se pričeli šele po sklenitvi ustreznih pogodb v juliju 2013.

ad.7.) UPRAVLJANJE RIB NA MEJNIH REKAH Z REPUBLIKO HRVAŠKO

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je seznanjeno s problematiko režima na mejnih vodah in proučuje možne rešitve v sodelovanju z Ministrstvom za zunanje zadeve, ki je pristojno za izvajanje Sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju - SOPS (Uradni list RS, št. 20/2001 in 46/2005). Ministrstvo za kmetijstvo in okolje bo pristopilo k reševanju problematike v sodelovanju z Ribiško zvezo Slovenije ter po potrebi lahko poda pobudo za sestanek Podkomisije za ribištvo Stalne mešane komisije po SOPS. S tem namenom Ribiško zvezo Slovenije prosimo, če nam lahko posreduje vse informacije v zvezi s tem, ki jih ocenjuje kot relevantne za reševanje te problematike.

S spoštovanjem.